

Modlitba

Svatý Otče, náš Pane, prosíme, dej, abychom nadále pamatovali, že skrze člověka přichází na tento svět hřích. Jsme pouhé smrtelné a hříšné stvoření, prach a popel. Jsme jen prostí tvorové. Ani si neuvědomujeme nebo nechceme uvědomovat všechny své chyby. Nemáme v rukou, natož v duši nic, s čím bychom se mohli před Tebou ospravedlnit. Proto Ti děkujeme za milost nám darovanou skrze Ježíše Krista, našeho Pána. Posiluj nás, prosíme, v naději na život věčný pro Tvé milosrdenství. Neboť tato naděje je v nás nejslabší. Amen

1. píseň 515B, 1-7: Pamatuj, člověče

1. čtení: Jóel 2, 12-18

2 Korintským 5, 20-6,2

Žalm 51 (responsoriálně)

2. čtení:

Mt 6,1 Varujte se konat skutky spravedlnosti před lidmi, jim na odív; jinak nemáte odměnu u svého Otce v nebesích.

2 Když prokazuješ dobrodiní, nechtěj budít pozornost, jako činí pokrytci v synagógách a na ulicích, aby došli slávy u lidí; amen pravím vám, už mají svou odměnu.

3 Když ty prokazuješ dobrodiní, ať neví tvá levice, co činí pravice,

4 aby tvé dobrodiní zůstalo skryto, a tvůj Otec, který vidí, co je skryto, ti odplatí.

5 A když se modlíte, nebuďte jako pokrytci: ti se s oblibou modlí v synagógách a na nárožích, aby byli lidem na očích; amen pravím vám, už mají svou odměnu.

6 Když se modlíš, vejdi do svého pokojíku, zavři za sebou dveře a modli se k svému Otcí, který zůstává skryt; a tvůj Otec, který vidí, co je skryto, ti odplatí.

16 A když se postíte, netvařte se utrápeně jako pokrytci; ti zanedbávají svůj vzhled, aby lidem ukazovali, že se postí; amen, pravím vám, už mají svou odměnu.

17 Když se postíš, potřij svou hlavu olejem a tvář svou umyj,

18 abys neukazoval lidem, že se postíš, ale svému Otcí, který zůstává skryt; a tvůj Otec, který vidí, co je skryto, ti odplatí. Amen

KÁZÁNÍ

Sestry a bratři, člověk v dnešní době se při četbě tohoto textu zřejmě zarazí, zvláště ptá-li se, co mi tento text má říci? V naší zemi přeci tolik chudých nemáme, a když, tak se o ně charita, různé diakonie či sociální systém státu postarají. Ve společnosti, kde modlitba není zrovna moderní, promiňte mi ten výraz ve spojení s modlitbou, ji jistě nebudeme dávat na odív ostatním, aby si říkali: „ó dívejte, jak zbožný je to člověk“. Stejně tak to je s půstem. V době, kdy je nesmírně důležitý co nejčistší a nejupravenější vzhled, jistě nebudeme svým zohavením dávat najevo, že se postíme, a tedy jsme velice, převelice zbožní.

Náš text je součástí tzv. Kázání na hoře a mluví o židovské zbožnosti projevované nad rámec povinností uložených ze Zákona, ke kterým se Ježíš vyjadřuje před tímto textem. Tato dobrovolná zbožnost se projevovala trojím způsobem: almužnou (dobročinností), modlitbou a půstem. U dobrovolnosti bývá nebezpečím okázalost, vnějškovost, touha zalíbit se společnosti okolo nás. Zkušenost s povrchností máme okolo nás velkou. Reklamy v televizi, časopisech, rádiích, na internetu nám představí svůj výrobek pomocí přešťastné rodiny, veselého skandujícího davu či polonahých, přemalovaných a počítačem upravených lidí. To aby vypadali nadlidsky krásní. Ve sportu jde především o výdělek peněz, a ne o zlepšování vlastních dovedností a o přátelství. Je jedno jací jsme lidé, hlavně že máme nové nablýskané

auto, značkové oblečení, mnoho šperků, voňavek, make upu. Jsem-li bohatý podnikatel, že nevím, co s penězi, musím přeci občas přispět na charitu, aby obchody šlapaly. Chci-li být důvěryhodný politik, tak by bylo nejlepší se nechat pokřtít a chodit do kostela, nejlépe do předních řad. Koneckonců je třeba této zemi připomenout, že církev stále existuje, takže je občas potřeba, aby se někdo z jejích představitelů ukázal v televizi, nebo se nechal vyfotit s nějakou celebritou, či s nejvyššími státníky, budiž jim jejich odměna. Tolik něco málo k povrchnosti okolo nás.

Největší reklamou mezi Judejci z doby Ježíšovy byla pravá a veliká zbožnost. Čím víc zbožný člověk před ostatními lidmi, tím větší úcta k němu. Proto mnozí Judejci, především ti, co na to měli, prokazovali svou zbožnost dobrovolnými skutky navíc. První takový skutek v našem textu je almužna (či v ČEP dobrodinní). Ježíš hned zpočátku varuje své posluchače, aby nedávali almužnu na odív lidem, aby nekonali dobro jen naoko před ostatními. Vždyť takto jednají jen pokrytci. Pokrytci proto, že chtějí pouze budít pozornost na ulici nebo v synagoze. Na ulici darující jasně a nahlas dával najevo, že dává almužnu v určité výši konkrétnímu chudákovi. Byl-li bohatý kupec, jistě měl poté více zákazníků a velikou úctu mezi lidmi. Velcí a mocní muži dávali velké obnosy peněz při sbírkách v synagoze, na což se upozorňovalo. Tento muž se dával za příklad a poté mu bylo přiděleno v synagoze čestné místo k sezení. Pro nic jiného to vlastně nedělali, pro čestná místa, uznání, úctu a prosperitu. Tedy mají, co chtějí. Ježíšovi učedníci mají prokazovat dobro jiným způsobem. Když chtějí dát almužnu, mají to udělat bez postraníh úmyslů. „Když ty prokazuješ dobrodinní, ať neví tvá levice, co činí pravice...“ Mají pomoci potřebnému jen proto, že mu chtějí a mohou pomoci. Dávají-li almužnu, ať to udělají potají. Přeci jenom musejí být ohleduplní vůči potřebným. Přijetí almužny je spojeno s velikým pokořením. Nač toto pokoření ještě prohlubovat zveřejněním. Ostatní lidé o tom vědět nemusí. Stačí, že o tom ví pouze Bůh, a Ježíš nás svými slovy ujišťuje, že Bůh, náš Otec, o tomto dobrém činu ví. Zná naše srdce, zná naši víru. Ježíš připojuje zaslíbení, že podle toho nás Bůh odmění.

Druhý dobrovolný skutek dělaný navíc je modlitba. I u ní je nebezpečí zpovrchnění. Ježíš varuje své posluchače, aby se nemodlili jako ti, co se modlí v synagogách a na nádvořích. Ti se modlí na veřejnosti, aby byli vidět a ostatní je mohli ctít pro jejich horlivou zbožnost. Dělají to pouze pro obdiv od lidí, tento obdiv je již jejich odměnou. Jinak je jejich modlitba jen prázdným slovem. Zřejmě to sami známe z vlastní zkušenosti, že jsme se kolikrát modlili modlitbu Páně, aniž bychom skutečně za jejími slovy stáli celým srdcem. Kolikrát jsme ústy vyznávali svoji víru, ale naše myšlenky byly úplně jinde. Ježíšovi učedníci se mají modlit úplně jinak. Když se chceme modlit k Bohu, našemu Otci, máme jít do místnosti, či kamkoli jinam, kde budeme sami. Budeme zde jen my a Bůh, který je skryt. Ježíš nás ujišťuje, že naše modlitba nebylo mluvení do prázdna, ale že ji Bůh slyší a vyslyší. Bůh zná naše srdce, naši mysl a víru. Není třeba prázdných slov, naučené formy bez obsahu či zvukomalebnot. Naopak konkrétnost, i když drkotáme, Bůh ví, co jsme měli na mysli. Modlitba může být krátká. Je to v tomto případě zcela soukromá záležitost mezi člověkem a Bohem.

Třetím dobrovolným skutkem je půst. S ním bylo spojeno sypání popele na hlavu, zanedbávání vzhledu, postní oděv a utrápený výraz v obličejí na znamení kajícínosti. Pravý smysl půstu se však vytratil. Kajícíníci tak činili, aby to viděli především všichni okolo a říkali, jak moc zbožný je to člověk. Jejich odměnou byla tedy úcta od lidí. Ježíšův učedník však má držet půst jinak. Nemá vypadat ztrápeně, naopak, má mít čistou tvář a upravený zevnějšek. To proto, aby o jeho půstu nevěděla veřejnost, ale pouze Bůh. Bůh ví, že se postíme, ví, proč tak činíme, a pamatuje na náš půst. V době, kdy lidé velice, mnohdy až přepečlivě, dbají na svůj zevnějšek, se podobné chování může zdát přinejmenším zvláštní. Máme všelijaké prostředky pro zkrášlení zevnějšku, k zamaskování různých tzv. nedostatků na kráse. Dokonce se sledují i ty nejnovější módní trendy u smutečních šatů. Se zevnějškem by problém nebyl. Problém nastává, když vlivem půstu přestaneme myslet na to, co je

důležité. V důsledku toho, co nám chybí, dovedeme mít špatnou náladu, jsme nervózní a dáváme to patřičně nepříjemně najevo našim nejbližším. Je to pak skutečný půst? Skutečně se postíme, když se v době, kdy si něco odpíráme, chováme a vypadáme jako v jiné běžné dny? Bůh pak ví, že jsme si leccos odepřeli, a pamatuje na to.

Všechna zbožnost se tedy má dělat nejlépe potají, o samotě, v skrytu. Mohli bychom se teď ptát: a co společné modlitby při bohoslužbě, co postní období, co sbírky? Předně si všimněme, že Ježíš mluví v množném čísle, mluví ke shromáždění. Neříká: „nemodlete se společně“, „nemějte postní období“, „ať se nekonají sbírky“. Říká, abychom se však modlili, postili se a konali dobro s ohledem na Boha, z lásky k Němu, ne kvůli lidskému obdivu či jiným postranním úmyslům.

V každé z částí našeho textu se objevuje postava pokrytce. Toto slovo je poslovanštělý řecký výraz hypokrités. Hypokrités bylo označení pro herce s maskou. Samotný herec byl skryt pod maskou a divák viděl pouze výraz tváře dané masky. Pokrytec je tedy člověk, který se navenek prezentuje jinak, než jak vypadá ve skutečnosti. Člověk však nemá být zbožný pouze navenek, jen naoko před lidmi. Naopak má být zbožný z hloubi svého srdce, které zná jen Bůh. Nebezpečí zpovrchnění, pokrytectví a skutkaření nečíhalo pouze na Židy, ale i na všechny Ježíšovy učedníky, tedy i na nás.

V každé z částí našeho textu také Ježíš zvěstuje odměnu od Boha. Slovo odměna zde se užívalo ve smyslu „obchodního vyrovnání“. Kdo je zbožný pro lidi, dostává odměnu od lidí, ne od Boha, se kterým to nemá co dělat; pokrytci mají odměnu zde v časnosti a dočasnou, kdežto opravdoví služebníci Boha mají odměnu ve věčnosti. Není důležitá odměna od lidí, ale od Boha. Přislíbení odměny je ujištěním pro člověka, že naše počínání není před Bohem marné. Největší odměnou nám je vtělení Božího Slova v Ježíši Kristu. On na sebe vzal naše viny, zemřel za nás. Bůh se k tomuto činu přiznal a vzkřísil Ježíše z mrtvých. Tak v Něm máme naději na život věčný i my. Na to pamatujme a buďme za to vděční po celý náš život. Amen

2.píseň 494: Ježíši, slávo nejvyšší

Přímluvná modlitba

Pane náš a Bože, vyslyš, prosíme, naše modlitby. Prosíme Tě, abychom se při našem chování varovali lsti a postranních úmyslů. Dej, abychom pamatovali na ty, kteří potřebují skutečnou pomoc. I kdyby šlo o drobné pro bezdomovce. Ne kvůli prestiži nebo abychom se ho zbavili, ale z lásky k Tobě a k bližním. Pane k Tobě voláme, prosíme Tě, vyslyš nás.

Prosíme, aby naše modlitby nebyly jen a jen prázdnými slovy bez obsahu. Kéž bychom dovedli před Tebe přijít s živou modlitbou, a to nejen o samotě, ale i zde v tomto shromáždění. Daruj nám, prosíme, bázeň před Tebou, abychom se svou modlitbou k Tobě přicházeli s důvěrou a pokorným srdcem. Pane k Tobě voláme....

Prosíme, posiluj nás v následujícím postním období, abychom odolávali pokušení a uvědomovali si naši dočasnost. Dej, ať je nám půst k užítku, a ne jen prázdnou formou bez obsahu. Kéž bychom si dovedli uvědomit, co je skutečně důležité. Pane k Tobě voláme....

Přimlouváme se společně za všechny potřebné, hladové a žíznivé, za všechny uvězněné, pronásledované a nemocné, za všechny lidi bez domova, lidi žijící ve válkách. Tito lidé skutečně trpí, trpí nedostatkem jídla, vody a tepla, nedostatkem zdraví, svobody a blízkých,

trpí neustálým strachem o život. Prosíme Tě, Hospodine, buď stále s nimi a posiluj je. Pane k Tobě voláme...

Předkládáme Ti každý své prosby...Pane k Tobě voláme...

Nyní se k Tobě modlíme tak, jak nás naučil náš Pán Ježíš Kristus: Otče náš...

Požehnání

Ať Hospodin ti žehná a chrání tě, ať Hospodin rozjasní nad tebou svou tvář a je ti milostiv, ať Hospodin obrátí k tobě svou tvář a obdaří tě pokojem.

3.píseň 688: Odpust'